

OPŠTINSKA SMOTRA LIKOVNIH STVARALACA – IZLOŽBA RADOVA ČLANOVA "LIKOVNE GRUPE - '76" SOMBOR

# U SPOMEN ALEKSANDRU KANURIĆU

Najvažnija izložba radova članova "Likovne grupe – '76" Sombor tokom godine je *Opštinska smotra likovnih stvaralaca*. Na ovogodišnju smotru svoje radove poslalo je 36 autora većinom iz Sombora, ali i iz Stanišića, Odžaka, Koluta, Kupusine... Izložbu je, nakon uvodnih reči direktora KC-a Mihajla Nestorovića i selektora izložbe Mihajla Miloševića, otvorio Milorad Rađenović, predsednik "Likovne grupe – '76". Postavka je otvorena u utorak, 23. juna, u Galeriji Kulturnog centra "Laza Kostić" u Somboru, a sadrži radove u osam različitih tehnika: crtež(1), pastel(3), akvarel (2), ulje (23), akvarel na svili (2), akril (2), kombinovana tehnika (1) i skulpture (2). Radovi će biti izloženi do 1. jula ove godine.



- Ovu izložbu posvećujemo sećanju na **Aleksandra Kanurića** (1925 – 2009), jednom od osnivača i prvom predsedniku „Likovne grupe - '76“, koji je preminuo 25. marta ove godine. Selektor izložbe za ovu godinu je akademski slikar

i pisac **Mihajlo Milošević-Tić**. Deo selektiranih radova biće izložen na Zonskoj smotri u Kuli početkom oktobra ove godine – rekao je Milorad Rađenović, predsednik "Likovne grupe – '76".

N.M.

## СЛОВО О "ТАМНИНИ" ДАВИДА КЕЦМАНА У СКЦ "СВЕТИ САВА" У СУБОТИЦИ



## СВЕТЛОСНА НИТ СПАСЕЊА

У Српском културном центру „Свети Сава“ у Суботици одржана је у четвртак, 18. јуна, књижевна трибина „Слово о Тамнини“ посвећена истоименој књизи Давида Кецмана Даке.

О целокупном књижевном, поетском, прозном, есејистичком и критичарском делу овог сомборског ствараоца најпре је говорио Радомир Бабин, магистар књижевности и књижевни критичар. Истићући разnorodност, као и ширину Кецмановог стваралачког ангажмана, о чијем квалитету сведоче и бројне награде освојене током минулих деценија за поетски, прозни и публицистички рад, Бабин је о књизи „Тамнина“, издању новосадског „Прометеја“ из 2008. године, говорио као поетском делу посве оригиналног лирског сензибилитета, док је Саша Радојчић, доктор филозофије, песник, есејиста и књижевни критичар из Сомбора, истакао да „Тамнину“ доживљава као збирку есеја у којима је „део лирике каткад толики да смео да их разумемо као неку врсту песама у прози. На сродност са песништвом Кецманови есеји указују и особинама активiranог књижевног поступка...“

- Пишући о својој судбини – истиче у рецензији Саша Радојчић – Кецман хоће да говори о судбини свога, нашег, заједничког времена, о општој судбини. Данас, када се наша књижевност поново окреће конкретном, а за то окретање има више разлога, од којих су неки поетичке, неки епохалне, а неки идеолошке природе, Кецманово сузбијање конкретног делује апартно. За такав један став треба, поред воље, има-

ти и храбрости. У том одлучном порицању лошег света и оштећеног живота, усамљена и слаба субјективност Кецманових лирских есеја показује своју стварну снагу...

Током суботичке промоције аутор „Тамнине“ сам је ефектно и веома сугестивно казивао изабране есејистичко-лирске записе, а о драматичном путу до дела оваквог садржаја и вансеријског књижевног концепта, до књиге која значи коренити преображај у целокупном његовом стваралаштву, сликовито је изрекао аутопоетични осврт:

- Замислите човека на врху окомите хриди чији врх досеже до самог недовида. Хотимице или, свеједно, гурнут у понор бездна/пучине, најпре лети, потом отворених очију, дуго, колико му то дах дозвољава, рони до самог бескрајно дубоког дна, „до на дно самог себе“. Одупи-ре се оном неизбежном и коначном, враћа се следом светлости која до њега увек стиже и све што види бележи и погледом и срцем. О оном што се сликом задржало испод очних капака, што се болом саздало у видне и невидне ожилке, што се криком одупрло безречју, а потом се белином хартије слило најпре у реч, а потом и у књигу чије је име „Тамнина“. Реч у књизи је она светлост која се да видети или осетити и при ходу пећином, најгушћом тамом. Не види се којим процепом из недовида та светлосна нит спасења до нас стиже, али, засигурно, извориште јој је тамо где се све што је живот увек изнова и зачиње и бива вечност - рекао је Давид Кецман Дако.

## У ОРГАНИЗАЦИЈИ КОЛА СРПСКИХ СЕСТАРА СУТРА ВИДОВДАНСКИ САБОР

Коло српских сестара одржаће сутра (субота, 27. јун) у Народном позоришту своју традиционалну манифестацију под називом "Видовдански сабор". У културно-уметничком програму који је припремила професорка Мила Ђатовић, наступиће: драмски уметник **Здравко Панић**, вокални со-

листа **Бранка Жижа**, хармоникаш **Страхиња Рашић**, Певачка група "Чауши" и гимназијалци-рецитатори.

У оквиру програма биће додељене литерарне награде на тему "Снага доброте". Програм почиње у 19 сати, а улаз је слободан.

Љ. З.

### БЕЗДАН

ВЛАДИКА ПРИНЕЈ НА ВИДОВДАН ОСВЕШТАВА ТЕМЕЉЕ БУДУЋЕГ ХРАМА

## СА ВЕРОМ У ДОВРШЕТАК ЦРКВЕ

Темеље будућег православног храма у Бездану, у недељу на Видовдан, освештаће владика Иринеј Буловић. Видовдан је уједно и слава будућег храма, а свечаност почиње у 18 сати. Очекује се долазак великог броја гостију из Бездана, Сомбора и околних места. Назив будућег храма, "Свети великомученик кнез Лазар и све-

ти српски мученици", говори о вековној, нераскидивој вези садашњости и прошлости православног народа. Истрајност људи из црквеног одбора за изградњу храма и освештање на Видовдан, дају наду православним верницима да се ближи дан када ће се остварити велика жеља да имају свој храм у Бездану.

С. Тривуновић

## ВОЈВОДИНА У РИМСКО ДОБА (II)

# СИРМИЈУМ – РОДНО МЕСТО ЦАРЕВА

Откако је угушен, године IX по Христу, панонски устанак, у данашњем Срему настаде мир. За ту област, која тада постаде римска провинција, отпоче ново доба, доба културног развика. Римљани заведоше добру администрацију, римско правосуђе и ред, донеше провинцијалцима благостање. Вароши су главна жаришта ове више културе. Из њих се шири на све стране латински језик и све више потискује домаће говоре, илирски и келтски. Романизира се и вера. Домаћа божанства добијају римска имена, а права римска божанства одомаћују се код домородаца. Главно место, наравно, беше Сирмијум – данашња Сремска Митровица.

Сирмијум је био родно место више римских царева. Није сигурно да се ту родио Аурелијан (270–275), али то није ни искључено, по другом извору, он је био из такозване Прибрежне Дакије (на Дунаву у источној Србији и западној Бугарској), или из Мезије (источна Србија и Бугарска). Аурелијан је био из сасвим неугледне породице, али као император био је силан. Захваљујући његовој енергији, обновљено је Римско царство, које је пропадало. Он је водио више ратова, од којих је један био с лепом и умном краљицом Палмире, Зенобијом. Њ наследник Аурелијанов Проб, један силан цар, био је родом

из Сирмијума, и такође из врло ниске породице. Констанције, син Константина Великог, вероватно је такође угледао свет у истој вароши (337–361). А сигурно је био одатле Грацијан, син цара Валентинијана (рођ. 359).

У Сирмијуму је умро од куге цар Клаудије Готски, који је однео славу победу над Готима у Нишком пољу (268) и по тој победи добио свој надимак. У истој вароши нашао је смрт и Проб. Војници његови били су незадовољни њиме, особито стога што их је немилостиво гонио на рад. Они се побуне против њега те он побегне у неку гвоздену кулу, али није могао спасти живот.

У околини Сирмијума рођена су друга два римска цара: Деције Трајан (249–251) и Максимијан (285–310). Деције Трајан је био први Илирац на римском престолу. Био је храбар војник и погинуо је у борби с Готима. Деције је особито чувен због свог прогањања Хришћана. Његово родно место налазило се на 12 километара од Сирмијума, а звало се Видала (на путу према Винковцима). Максимијан је рођен, како каже стари писац, „недалеко од Сирмијума“. Био је врло ниског порекла и без сваке образованости. Али као војвода и војник био је изврстан. Због тога га је наш славни земљак Диоклецијан узео за

савладара. После су обојица заједно абдицирала с царског престола.

Споменимо, кад говоримо о царским главама, да је за време рата који су Римљани водили са Сарматима на средњем Дунаву око средине ИИ века по Христу у Сирмијуму провела неко време Анија Галерија Фаустина или просто Фаустина, жена цара филозофа Марка Аурелија. То је било, тачније, око године 170. и 174. Фаустина је била ту са својом ћерчицом у гостима код мужа.

Сирмијум је био у доцније царско доба и престоница царева, као што су били Милано, Никомидија и Тријер. У њему су цареви често дуже становали. Тако је у Сирмијуму био више пута Диоклецијан, који је године 290. одатле управљао ратом против Сармата и који је ту подигао вероватно више јавних зграда. Галерије је обично живео у Сирмијуму. Ту су се бавили и чланови породице цара Валентинијана И. И царица Јустина, друга жена Валентинијана И и мати Валентинијана ИИ, провела је овде неко време. У Сирмијуму се спомиње и царски двор, за који се прича да је у њега ударио једанпут гром, пред смрт цара Валентинијана И (375), и да је запалио не само ту зграду него и курију и форум.

Никола Вулић (наставиће се)

### ОБРАЗОВНИ КУТАК



## КОЛИКО ПОЗНАЈЕТЕ СРПСКИ ЈЕЗИК

Поштовани читаоци,

Издавачка кућа "Прометеј" Нови Сад, једном познаваоцу граматике српског језика, поклања "Правописни речник српског језика". Потребно је да купон са тачним одговором пошаљете на адресу: НИП "Сомборске новине" а. д. Трг слободе 1/1, 25000 Сомбор или донесите лично у редакцију најкасније до среде, 1. јула до 10 сати. Тачан одговор и име добитника објавићемо у наредном броју новина.

Како гласи номинатив множине од речи ОЧЕВИДАЦ?

Тачан одговор из прошлог броја гласи:

ЕВРО

Добитник ПРАВОПИСНОГ РЕЧНИКА СРПСКОГ ЈЕЗИКА је **СМИЉАНА ДРАГИЧЕВИЋ** Соње Маринковић 31 25000 Сомбор